

Studiefinansiering for funksjonshemmede

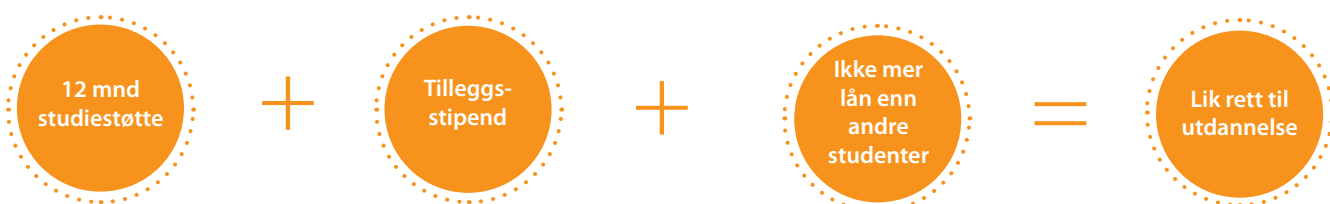
Studenter med funksjonshemninger møter mange utfordringer knyttet til dagens studiefinansierings-system. Lavere studieprogresjon grunnet en funksjonsnedsettelse resulterer enten i redusert utbetalt støtte hver måned eller i større gjeldsbyrde enn hva andre studenter belastes med. **Utviklingen i studiefinansieringspolitikken for funksjonshemmede går i riktig retning**, men det er behov for større grep for å oppfylle formålet i lov om utdanningsstøtte: "Like muligheter til utdanning uavhengig av (...) funksjonsdyktighet, økonomiske og sosiale forhold (...)"

Gjennom et grundig utredningsarbeid har Unge funksjonshemmede kommet fram til en ordning som, i større grad, vil gi unge med funksjonshemninger mulighet til å ta høyere utdanning.

Grunnlaget for modellvalg er erfaringer fra Sverige og Danmark som har lignende ordninger. Unge funksjonshemmede har tilpasset det norske virkelighet og har endt med en løsning som lar seg implementere i eksisterende systemer uten for store omkostninger eller endringer.

Vår løsning bygger på tre virkemidler:

- Studiestøtte 12 måneder i året, tilsvarende månedssats som for andre studenter
- Eget tilleggsstipend på 3209 kroner per måned for å dekke manglende mulighet for tilleggsinntekter ved siden av studiene og ekstrakostnader knyttet til funksjonsnedsettelsen
- Lån tilsvarende normert studietid, deretter fullstipendiering gjennom forsinkelser som skyldes funksjonsnedsettelsen.

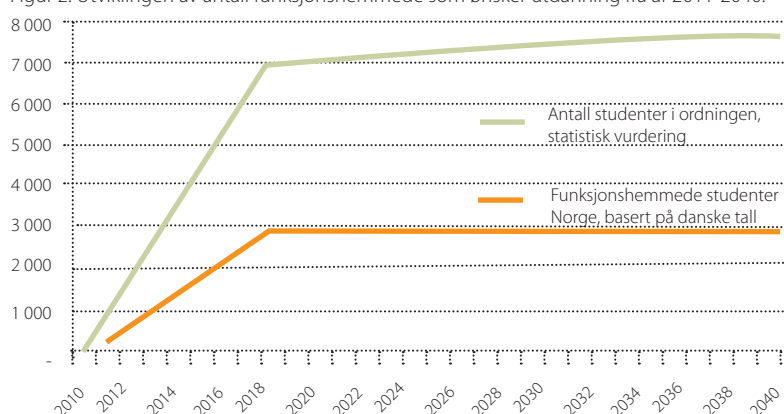

Unge funksjonshemmedes forslag støttes av Studentenes landsforbund, Elevorganisasjonen, ANSA og Funksjonshemmedes fellesorganisasjon. Vi ønsker også å fremheve at styret i Statens lånekasse har lagt store deler av vårt forslag inn som en av sine sterkeste prioriteringer til statsbudsjettet for 2010, samt at Barne- og likestillingsdepartementet, som koordinerende departement for spørsmål knyttet til inkludering, skriver til Kunnskapsdepartementet at de "(...)går ut fra at KD nøye vil vurdere behovet her.¹"

Hvor mange funksjonshemmede snakker vi om?

Unge funksjonshemmedes beregninger for hvor mange denne ordningen vil treffe baserer seg på SSB-tall og tall fra den eksisterende ordningen i Danmark. Det er grunn til å anta at de danske tallene er det som er det mest sannsynlige utfall.

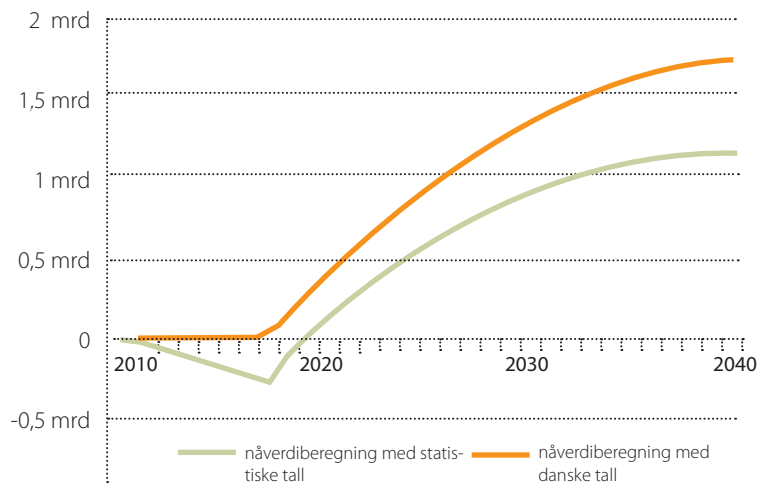
Figur 2. Utviklingen av antall funksjonshemmede som ønsker utdanning fra år 2011-2040.

Hva koster det?

Unge funksjonshemmede er glade for at vårt forslag vil gi omfattende innsparinger for samfunnet. Våre **beregninger viser en inntjening på mellom 14 og 25 milliarder kroner** i et 30-årsperspektiv. Beregningene finnes i den vedlagte utredningen. Ordningen slår inn på budsjettet i to fagdepartementer (se tabellen for de fire første årene)

ÅR	Estimerte kostnader KD	Estimerte kostnadsreduksjoner AID
2010	3,7 millioner	0 millioner
2011	20,1 millioner	19 millioner
2012	53,2 millioner	52,6 millioner
2013	83,3 millioner	83,1 millioner
2020	166,3 millioner	414,9 millioner

Den totale økonomien i forslaget

Det er behov for noe mellomfinansiering i innledende fase (se tabell over til venstre). Ordningen vil imidlertid, etter få år, gi massive innsparinger for samfunnet. Figuren over (til høyre) viser stigningen i årlig inntjening for samfunnet.

Hvordan gjør andre land det?

Både Danmark og Sverige har støtteordninger tilpasset funksjonshemmede studenter i den ordinære studiestøtten. Begge har ordninger som kompenserer for funksjonshemming. Dette løses imidlertid på to forskjellige måter.

I Danmark er det SU (Statens Utdannelsesstøtte)⁵ som har ansvaret for studiefinansiering. SU har en egen stipendordning tilpasset funksjonshemmede (Handicaptillæg). Tilleggsstipend på 6370 kroner per måned (før skatt) blir gitt dersom det kan påvises en funksjonsnedsettelse som gir begrensninger i evnen til å ta arbeid ved siden av studiene. Funksjonsnedsettelsen må være av enten varig fysisk eller psykisk karakter og må dokumenteres av lege/spesialist.

“ Danmark har et tilleggsstipend på 6370 kroner per måned

I Sverige er det CSN (Centrala Studiestödsnämnden) som har ansvaret for studiefinansiering. CNS har en egen kompensasjonsordning tilpasset funksjonshemmede.⁶ Studenter som ikke kan følge normalt studieprogresjon kan likevel innvilges normal studiestøtte dersom de har en varig funksjonsnedsettelse og manglende evne til progresjon kan dokumenteres. Som dokumentasjon kreves en attest fra lege eller psykolog.

“ Sverige har normal utbetaling ved lavere studieprogresjon